

„Lietuvos išeivis Islandijoje: Teodoro Bieliackino (1907-1947) kūrybinio palikimo tyrimai“ (Nr. P-LIP-18-133)

Projekto vadovas: doc. dr. Ieva Steponavičiūtė Aleksiejūnienė

Projekto trukmė: 2018.07.01– 2021.06.30

Projekto anotacija. Šio projekto tikslas yra prikelti iš užmaršties mažai žinomą, iki šiol mokslškai netyrinėtą Lietuvos išeivio Islandijoje kultūrinį palikimą.

Teodoras Bieliackinas, iškilaus Lietuvos teisininko, ekstraordinarinio VDU profesoriaus Simono Bieliackino sūnus, buvo pirmasis Lietuvos profesionalus skandinavistas, išsilavinimą įgijęs Islandijoje, tiesiogiai vertęs skandinavų literatūrą (taip pat ir senovės islandų) į lietuvių kalbą, o lietuvių literatūrą – į islandų. Jis taip pat buvo žurnalistas, rašytojas, aistringas Lietuvos Nepriklausomybės idėjos gynėjas. Jo veiklą liudijančių dokumentų yra išlikę Reikjavike, Islandijoje, projekto vadovės neseniai atrastame privačiame archyve. Neišrūšiuotose kartoninėse dėžėse – T. Bieliackino straipsnių ir vertimų rankraščiai, jo romano „Aldona“ juodraščiai ir mašinraščiai islandų ir anglų kalbomis bei korespondencija.

Islandijos spaudos archyvuose taip pat yra išlikę nemažai T. Bieliackino straipsnių apie Lietuvos istoriją, visuomenę, kultūrą, o jo ankstyva mirtis Islandijos dienraščiuose buvo pažymėta, publikuojant išsamius nekrologus, kuriuos parašė iškilios Islandijos asmenybės: Nobelio premijos laureatas Halldóras Laxnessas, Guðmunduras G. Hagalínas, Valtýras Stefánssonas. Nepriklausomos Lietuvos ir lietuvių išeivijos spaudoje buvo spausdinta T. Bieliackino reportažų iš Skandinavijos ir jo sukurtų skandinavų literatūros vertimų, o jo atminimas įrašytas Pulgio Andriušio, Prano Alšėno, Juozo Lingio tekstuose.

Vykdamas šį projektą, T. Bieliackino įvairiapusė kūryba ir jos liudijimai bus surinkti, susisteminti ir tiriami, o tyrimų rezultatai pristatomi Lietuvos ir užsienio akademinėms bendruomenėms, o taip pat ir plačiajam kultūra besidominčiųjų Lietuvos žmonių ratui.

Projektą finansuoja Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programa.